

Komisija za turno kolesarstvo
pri Planinski zvezi Slovenije

Mislinjsko Pohorje z Lovrenškimi jezери

Toni Jeseničnik

Seminarska naloga
v okviru tečaja za Turno kolesarske vodnike
Valvazorjev dom pod Stolom
3. - 6. julij 2008

Mislinja

Pov.: 112 km², 4.736 prebivalcev, 598 m n.v.

Mislinjska dolina leži pod obronki Pohorja in Uršlje gore in predstavlja pomembno naravno ter kulturno vez med Štajersko in Koroško. Pokrajina je v zgornjem toku reke Mislinje zožena v najdaljšo pohorsko globačo. Po velikosti je ena večjih v Sloveniji, saj meri 112 km², ima 11 naselij in 1265 hišnih števil, in 4731 prebivalcev. Je tipična podeželsko-vaška občina, njeno ozemlje se razteza od nadmorske višine 520 metrov v Spodnjih Dovžah, pa vse do najvišjega vrha

Pohorja-Črnega vrha 1543 metrov.

Razvoj Mislinje in okolice je povezan z lego ob rimski cesti, ki je povezovala rimsko Celeio z Virunum na današnjem avstrijskem Koroškem. Že konec 15. stoletja pa je tod mimo potekala srednjeveška cesta med Slovenskimi Konjicami in Slovenj Gradcem. Razvili sta se trgovina in tovorništvo. Skozi kraj pa je potekala tudi solna meja za trgovanje s kameno (salzburško) soljo in morsko. Pravi razvoj pa je Mislinja doživela v času razcveta fužin. Izdelki, izdelani v mislinjski železarni, niso bili znani le na Štajerskem, temveč tudi v krajih severne Italije in celo v Ameriki. Leta 1754 je mislinjsko železarno kupil Michelangelo Zois, kasneje jo je podedoval njegov sin baron Žiga Zois. Sredi 19. stoletja pa so fužine zašle v težave. Leta 1900 je mislinjsko posest kupil veleposestnik Arthur Perger in jo preusmeril v lesno industrijo. Zgradil je tovarno lepenke, sodarno, žage in za potrebe svojih obratov tudi elektrarno.

Leta 1902 je v zgradil 9,4 km dolgo ozkotirno železnico v Mislinjski jarek. Bila je edina tovrstna gozdna železnica v Srednji Evropi. Elektrificirali so jo leta 1914, leta 1956 pa jo je nadomestila gozdna cesta.

V Mislinji se je rodilo kar nekaj pomembnih ljudi, kot so Jože Tisnikar, slikar - častni občan Občine Mislinja; Branko Vivod, vrhunski športnik; Karel JAŠ, duhovnik - častni občan Občine Mislinja; Rado Iršič, narodni heroj.

Opis poti: Mislinja-Komisija-Lovrenška jezera-TK Miklavž-Mislinja

Obstajajo kraji, kjer je narava še neokrnjena, kjer gozdovi ponujajo raznovrstne gozdne sadeže, kjer izvirajo bistri potoki, kjer prebivajo prijazni in gostoljubni ljudje. Pobočja zahodnega Pohorja ponujajo neskončne možnosti pohodništva, kolesarstva in drugih aktivnosti v naravi, odkrivanja naravnih in etnoloških lepot, sprostitve in doživetja ob spoznavanju starih običajev, ki jih domačini ponosno obnavljajo. Z malo domišljije boste srečali gozdne škrate in spoznali pohorske pravljice in legende. DOBRODOŠLI NA MISLINJSKEM POHORJU!

Pot pričnemo v središču kraja Mislinja, tj. ob glavni cesti Velenje - Slovenj Gradec, pri blagovnici Koroške trgovine.

Pot nas pelje mimo cerkve sv. Lenarta, **(V1)** kjer lahko na levi strani vidimo žago, ki je nasledila objekte bivših fužin in staro stanovanjsko hišo »Colnarco«. Pot nas vodi dalje mimo smučarskega centra, **(V1)** kjer so 15, 30, 65 in 90- metrske skakalnice.

Pot (še vedno asfaltna) se začne strmo dvigovati proti Turjaku, **(V2)** kjer se nam kmalu razprostre lep razgled na strnjeno naselje Mislinja, s tem pa tudi urejena pot.

Prav kmalu pa postane strm vzpon prijetnejši, saj nas že obdajajo mogočne pohorske smreke in razgled na drugo stran Pohorja, kjer se vidijo hribi in kmetije, mimo katerih se bomo vračali v dolino. Vzpon **(V2)** proti Tolstemu vrhu se nadaljuje do cca. 900 mnv. in lepa makadamska gozdna cesta ter številni potočki, ki tečejo pod mostovi, vabijo na osvežitev, saj je Pohorje izjemno bogato z bistrimi vodnimi izviri zaradi nepropustnih skladov.

Kmalu sledi kratek spust do Komisije, **(S2)** kjer se priključimo cesti, ki se vije ob reki Mislinji po Mislinjskem Jarku. Tu seveda že obstoja prva možnost povratka v dolino, če nebi zmogli nadaljevati pot, kajti, od te točke naprej se bomo ponovno začeli le dvigovati, vse do našega cilja.

S Komisijo se nekako zaključi najdaljša Pohorska globača, ki je dolga 10 km in se začne na 1100 mnv. Zaselek Komisija je dobil ime po prostoru, kjer je posebna komisija ocenjevala in prevzemala les posekan v Pohorskih gozdovih. Prvotno se je ta predel imenoval Laški graben, po Italijanih, ki so tu živeli v lesenih barakah. Glavna prometna žila za izvoz oglja in lesa iz ogromnih gozdov Pohorja je potekala po Mislinjskem grabnu. Tu je bila ozka gozdna cesta, ki se je vila ob reki Mislinji. Ko je v kraju Mislinja 1762 pričel obratovati prvi plavž so po cesti s Pohorja prevažali predvsem oglje. Z dograditvijo železnice Velenje - Dravograd pa so si obetali povečano prodajo lesa. Za povečani prevoz lesa pa je bilo potrebno zgraditi zmogljivejši način transporta, saj obstoječa gozdna cesta le tega ni omogočala. Po dograditvi železniške proge Velenje - Dravograd so najeli delavce, ki so delali na novozgrajeni progji in z njimi pričeli graditi gozdno železnico po Mislinjskem grabnu.

Po novozgrajeni gozdni železnici Mislinja - Komisija je stekel promet leta 1902. To je bila ozkotirna železniška proga s širino tira 76 cm. Proga je bila dolga 9,6 km in je potekala po stari gozdni cesti od spodnje žage v Mislinji do Komisije (1100 mnv) pod Ostruščico. Proga je obratovala do maja 1957, ko so jo zaradi neekonomičnosti ukinili.

Če želimo priti do Lovrenških jezer, pot nadaljujemo naravnost navzgor po kamionski cesti, **(V3)** mimo številnih »vikend hiš«, v katerih so nekdanje stanovali neutrudni gozdarji. Imeli so celo svojo gostilno, ki se ji je reklo »Pri Kohu«, ki pa na žalost tudi danes služi za počitek konec tedna le izbranim posameznikom.

Pri Skrivnem hribu se po napornem dvigovanju spet lahko za trenutek odpočijemo noge, saj sledi rahel spust do Poka, **(S2)** kjer se pridružimo planinski poti.

Nekaj sto metrov nas bo spremljala prijetna hoja ob kolesu in gorska stezica, **(V6)** porasla z »Volčičem«, ki so ga nekdanje pridne roke bližnjih kmetov kosile za krmo živini. Pravijo mu tudi »Volk«, verjetno zato, ker ga je zelo težko kositi, saj mora biti kosa tanko sklepana in nabrušena kot britev, pa še rosa ga mora vlažiti. Ja, vse to so morali vedeti zgodnji kosci, ki so ob jutranjem soncu raztrosili redovce in če je bilo vroče vreme, so ga zvečer že naložili na »Žlajfe« in odpeljali domov. Smo skoraj na vrhu Pohorja in že se prikazuje močvirnato področje, kar pomeni, do smo blizu našemu cilju.

Po nekaj minutah hoje ali vožnje **(V4)** po pohorski planinski poti nas že pozdravi razgledni stolp Lovrenških jezer in leseni podes potke, ki vodi med nizkim borovjem in po močvirnatih tleh.

Lovrenško barje je največje visoko barje v Sloveniji in eno najpomembnejših v južni Evropi. Sestavljeno je iz dveh delov, ki ju loči pas gozda. 20 jezerc ali barskih oken, ki so njegova poglobljena značilnost, mu je prinesla tudi ime Lovrenška jezera...**(več v priponki)**

Dan se počasi preveša že v popoldan, nas pa še čaka nekaj vzpončkov in predvsem prijetni spusti po prostranih pohorskih gozdovih in zato se kmalu spustimo **(S4)** nazaj po planinski stezi do gozdne ceste **(S3)** ter naprej do prvih hiš Glažute. **(S2)** V obdobju fužin, konec 17. in v začetku 18. st. je delovala globoko v gozdnem Pohorju, v povirju mislinjskega pritoka Glažutnica, steklarna ali glažuta. Bila je ena od sedemnajstih, kolikor jih je bilo na Pohorju, čeprav je bila ena manjših, nekateri domačini še hranijo steklene izdelke, za katere trdijo, da so iz mislinjske glažute.

Izdelovanje stekla so vodili priseljenci, ki so se na to spoznali. Morda je bila proizvodnja organizirana po načelu založništva, ker je ravno iz tega predela zelo pogost priimek Založnik. Za vedno pa bo ostalo ime potoka in ime dela Pohorja - Stara glažuta in Spodnja glažuta.

Ponovno nekaj vzpona, **(V2)** tokrat po pobočju pod Ribniško planino in mimo mogočnih bukovih gozdov, do Mrežarjevega mosta, **(S2)** tako pravijo domačini delu ceste, ki pripelje iz Mislinjskega grabna.

Kljub navidezni enoličnosti okolja, ki nas obdaja je sestava obsežnih gozdov izredno pestra. Znanih je kar 29 različnih gozdnih združb, nekatere pa so značilne samo za Pohorje. Živalstvo na Pohorju še ni zadovoljivo raziskano, imamo pa vseeno dovolj podatkov, da lahko to območje označimo kot živalsko izredno bogato in pomembno. Značilno je zlasti visokogorsko živalstvo najvišjih predelov Pohorja

S svojimi pestrimi gozdnimi sestavami, pa tudi travišči in barji je bivališče mnogim živalim. Tukaj živi jelenjad, gams, srnjad in divji prašič ter damjak. Od malih sesalcev sta najznačilnejša predstavnika drevesni polh in gorska rovka, najpogostejši prebivalec gozdov pa je rumeno-grla miš. Ob vodah sta pogosti povodna in močvirska rovka. V kulturni krajini, kjer travniki in pašniki prehajajo v gozdove, sadovnjake in njive, živijo jež, rovke, voluharji, pa tudi mala podlasica. Vsakih nekaj let pa prihlača tudi medved v to okolje. Če bomo prijazni do narave, morda le srečamo kaj od naštetega.

Peljemo se mimo »Ovčarije«, **(S2)** kjer so še pred dobrimi 30 leti živeli zadnji neutrudni Pohorci, ki so si morali vso hrano znositi v nahrbtniku iz doline. Po prijetnem spustu smo že pri mogočni gorski kmetiji, ki ima še vedno v lasti velik del gozdov pod Črnim vrhom.

Mimo njih do turistične kmetije »Miklavž«, **(S4)** kjer nas bo prijazna gospodinja povabila v eno najstarejših lesenih kmečkih hiš v tem predelu Štajerske, gospodar pa nam bo obudil spomine na preteklo življenje na kmetiji. Miklavževa domačija se ponaša s spomenikom ljudskega stavbarstva iz sredine 19. stoletja. Pri njih raste enkratna dendrološka zanimivost "Miklavževa bodika«.

Po močnem okrepčilu, se spustimo po strmi vlaki na gozdno cesto mislinjskega Jarka, **(S4)** na kateri prav kmalu naletimo na staro kovačnico. Prijazni lastnik nam po želji pokaže nekaj kovaških izdelkov in spretnosti težkega kladiva. Pot nadaljujemo **(S1)** po Gozdarski cesti in na desni strani ceste naletimo na obnovljeno stavbo starejše gradnje. To je rojstna hiša znanega slovenskega slikarja samorastnika Jožeta Tisnikarja (1928-1998), ki je tu preživel svoja otroška leta. Kmalu zatem nas na levi pozdravijo razvaline nekoč velike tovarne lepenke. **(S1)** Dolga, ravna cesta nas pripelje naravnost »Na Mislinjo«, kjer so v času Žige Zoisa nasadili drevesa, da bi obdajala stanovanjske objekte mislinjske gosposke. Nasad domačih in tujih drevesnih vrst, med katerimi so rdeča bukev, tisa, veliki jesen, lipa, zeleni bor in duglazija, je bil znan tudi po Evropi. Po tem ogledu tudi sklenemo naš krog kolesarskega potepanja, natovorimo kolesa na avtomobile in še ob zaključni pijači pokramljamo o vtisih Pohorja.

Povzetek: Mislinja-Komisija-Lovrenška jezera-Miklavž-Mislinja

Datum začetka potovanja	12.10.2008 8:00:00	Skupno vzpona	2.627,3 m
Datum konca potovanja	12.10.2008 16:07:38	Skupno spusta	-2.626,1 m
Skupni čas	08:07:38	Skupna razdalja vzpona	16.662,1 m
Skupna zračna razdalja	40.000,3 m	Skupna razdalja spusta	17.992,4 m
Skupna razdalja po reliefu	40.636,5 m	Skupna razdalja ravnine	5.982 m
Najnižja višina	597,1 m	% vzpona	41 %
Najvišja višina	1.522,6 m	% spusta	44,3 %
Povprečna višina	1.084,2 m	% ravnine	14,7 %

Višinski graf

Y višina (m)

<http://www.kje.si>

